

ELŐFIZETÉSI ÁRA
 „JÓ SZERENCSET” MELLÉKLETTEL EGYÜTT
 EGÉSZ ÉVRE 12.— K. | NEGYED ÉVRE 3.— K.
 FÉLÉVRE 6.— K. | EGYES SZÁM —.60 K.

FŐSZERKESZTŐ
 DR. BISCHITZ BÉLA.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
 BUDAPEST, IV (BELVÁROS) MOLNÁR-UTCA 33
 TELEFON 108—00.
 HIRDETÉSEK mm. SZÁMITÁSSAL DIJSZABÁS SZERINT

Írói díj 8 oldalas nyomtatott ivenkint 35 K.

Közlemények átvételét csakis a forrás megnevezésével engedjük meg.

Az állami szénbányászat kérdése a parlamentben.

Mikor három esztendővel ezelőtt megindult az állami szénakció, az ország közgazdasági tényezői, a hozzáértők és laikusok örömmel üdvözölték a hatalmas közgazdasági gondolatot. Örömmel hallottak róla; azután várták a — csodát. És mikor a még csecsemőkorát élő, a kezdet-kezdetén levő állami vállalkozás hirtelen összeszedett tisztviselői karával még nem tudott eredményeket elérni, csalódottan és elhamarkodva kimondták az ítéletet: az állami szénbányák rosszok, mert még nem jövedelmeznek. Mintha bizony az egész állami szénakciót nyerekedő vállalatnak szánták volna és mintha az ország és főképp az állam egyéb vállalatainak, azután a közforgalom biztonságát a hatalmas szénakció a legesekélyebb mértékben sem érdekelné. De ha nem is vennék figyelembe az állami szénbányászat fontos feladatát az erős külföldi behozattal, a kartelekkel szemben a munkások foglalkoztatása és nemzeti kérdés tekintetében, ha tisztán nyerekedő vállalatnak tervezték volna, akkor is „korai” az állami vállalkozás csődjéről beszélni.

A nagyfontosságú kérdést szóba hozták a parlamentben is, ahol Désy Zoltán volt pénzügyi államtitkár és Mezőssy Béla szólaltak fel az akció mellett. Désy Zoltán, aki a parlament egyik leg-hatalmasabb ellenzéki pártjának oszlopos tagja és erősege, úgy véli hogy az a körülmény, hogy ezek a bányák ma jövedelmezők-e és hogy egyáltalában jövedelmeznek-e, semmiesetre sem vezethet arra, hogy azt az akciót megszüntessük, legfeljebb arra, hogy helyesebb, gazdaságosabb kihasználást rendszeresítsünk, de ennek az akciónak szerinte úgy pénzügyi és közgazdasági, mint politikai szempontból folytatódnia kell.

Mezőssy kijelenti beszéde végén, hogy az állami szénbányák eladásába bele nem nyugszik, hanem a kérdést felszinen fogja tartani. Már ez a két tekintélyi érv is tiszteletreméltó, de még súlyosabb gondolatokat vet fel az az információ, amit egyik minden oldalról tekintetbeveendő kapacitás közül velünk az alábbi levélben:

„Igen tisztelt Doktor Ur!

Mikor a szénakciót kezdtük, úgy láttuk,

hogy az érdekelt szénférfiak nem igen vettek, hanem kigyót-békát kiáltottak ellene. Egyébként nevettek bennünket akkor is, mikor a cukorgyárakkal kezdtük. Nevettek akkor is, mikor az állami vasgyárakat csinálták elődeink s ma azt panaszolják, hogy bírnak velük konkurrálni. Mi nem képzelünk vállalatot, mint a mi 18000 kilométeres állami vasuti vállalatunk, amely ne igyekeznék legelsődrendű szükségletéről a szénről, amennyire csak teheti, saját szénbányái útján gondoskodni. Az állami szénbányászat 20 millió évi termelésre volt tervezve, ez nem fedi az államvasutak szükségletét, de nem is fedezheti a bányák lokali távolsága miatt, nem is szabad egészben fedeznie a magánbányák miatt, de fedni kell magát, hogy meglepetéseknek, illetéktelen áremelkedéseknek kitéve ne legyen.

Másodszor nem képzelek magyar közgazdát, aki ne törekednék széntermelésünk emelésére, még pedig az állami széntermelésre is, ha látja az óriásilag növekedő szénbehozattal s az idegen szén türehetetlen versenyét. Harmadszor ismét nem képzelünk magyar közgazdát, aki az állami széntermelést közömbösen venné, ha látja, hogy tisztelt szaktekintélyek néha annyira rayoniroznak, kartelliroznak, hogy ennek a nagy közönség és ipar isszák meg legalább helyel-közel a levét. A munkások foglalkoztatása s a nemzetiségi kérdés szintén sem kicsinylendők. Annyi eszünk nekünk is volt, hogy Vrdniken, Komlóson nem magyarosítunk. Magyarosítani egyáltalán nem akartunk, csak Erdélyben kívántunk oly gazdasági vonalat teremteni, mely attraktonális erővel s ezáltal döntő politikai súlylyal is bír.

Ormós nem tartozott a mi szénakciónkhoz. Az egész ormósi vételt előkészítve vettük át s finalizáltuk Diósgyőr kiváratára és érdekében.

Hagyjunk azért békét annak az állami

szénakciónak. Ha kellőleg gondozzák, kellőleg pótolják s túl lesz a gyermekbetegségeken, nagy politikai, szociális és gazdasági kérdéseket fog az megoldani; de syndikátusba ne lépjen, mint a németek, vagy legalább is csak sok fontartással, hanem maradjon állami akció.

A naiv lelkek elaltathatók körmönfont módon csoportosított és mégis átlátszó érveléssel, de ezek semmiesetre sem lesznek igazságok azért, ha „szaktekintélyek“ iparkodnak megerősíteni.

Tisztelettel:

Désy Zoltán a képviselőház január 15. ülésén ezeket mondotta a szénkérdésről:

Hírek merültek fel, melyek hivatkozva arra, hogy az előző kormány által megindított kőszénbányászati akció pénzügyi szempontból nem jövedelmező és ezen akciónak megszüntetéséről vagy legalább is a kőszénbányák bérbeadásáról tettek említést.

Ebben a tekintetben teljes nyíltsággal beszélhetek, mert semmi közöm nem volt ahhoz az én szerintem igen hasznos, igen üdvös bányakciónak. Ismerem azonban annak a pénzügyi államférfiúnak nézeteit, azokat a gondolatokat, amelyek őt ezen akció megteremtésénél vezették és azt hiszem, hogy ezeket a részleteket ismerve, nem lehet magyar államférfiú, aki ezen akciót lekicsinyelje, aki ennek megszüntetését óhajtja.

A legelső részlete annak a gondolatmenetnek, amely az előző pénzügyminisztert a bányavállalatok megvásárlására és a kőszénbányászat fejlesztésére indította, maga a szükség volt.

Méltóztatnak visszaemlékezni az 1906., 1907. és 1908-ik években beállott kőszénhiányra folytán 30—40 millió korona értékű szenet hoztunk be fűtési célokra, (Ugy van! balról.) az államvasutaknak angol szenet kellett égetniök, már pedig közgazdasági szempontból — és ez volt az előző pénzügyminiszter urnak első indoka — törekednünk kell ennek az országnak gazdasági önállóságára és ennek egyetlen előfeltétele az, hogy a mai közgazdasági helyzetben is mindazon fogyasztási cikkek, amelyek az ország határain belül előállíthatók, az ország határain belül állíttassanak elő. (Helyeslés balról.)

T. pénzügyminiszter ur, méltóztatik ismerni a petrozsényi bányának a sorsát. Az egy igen jó szerződés mellett adatott bérbe és mi lett a sorsa a bérszerződésnek? Megvallom, arra, ami bekövetkezett, nem képzelem, hogy valaki gondolhatott volna. Mert ily bérbeadásnál mindenki gondoskodhatik arra az esetre, hogy egy bányá-

ki ne zsákmányoltassék, hogy túlmérvben ki ne használtassék a bérlet tartama alatt. De itt bekövetkezett az, hogy a bánya bezáratot, megszüntettetett, csak azért, hogy egy konkurrens vállalat a konkurrenciától meneküljön. (Ugy van! balról.)

Ezzel szemben a bányakciónak kezdete volt a bérlet megszüntetése és elkezdve Petrozsényen, folytatja Vajdahunyadon, Gyaláron, Pojenen át, egészen Bozovicsig, létesített egy láncolat, amely hivatva volt egyfelől a széntermelést emelni s másfelől állami telepeket létesíteni, amelyek az ipari munkásságnak munkát adnak, az ország termelő erejét növelik, de másfelől olyan telepek és itt jön a kérdés politikai része, — amelyek a legelhagyottabb nemzetiségi vidékeken, Románia térszomszédságában kell hogy az elhagyott román népnek keresetforrást nyújtsanak és hogy a magyar államot reprezentálják, mert, mondhatom, a magyar államot az egyes nemzetiségi vidékeken ma talán csak a csendőr és a pénzügyőr képviseli.

A gondolatnak első része tehát az volt: közgazdaságilag fokozni a termést, javítani az ország kereskedelmi mérlegét; második része pedig, hogy a nemzetiségi vidékeken magyar ipartelep létesítése által annak a népnek, amelyre egy fajrokon, vele egy nyelvet beszélő, független, önálló királysággal bíró nemzet bír vonzerővel, megmutatni a magyar államot, megmutatni úgy, mint amely keresetforrást ad, megmutatni úgy, mint amely annak a népnek boldogulását elősegíti. (Helyeslés balfelől.)

Ezek az indokok vezették annak az akciónak megindítását és keresztülvitelét. Szerintem az a körülmény, hogy ezek a bányák ma jövedelmezők-e és hogy egyáltalában jövedelmeznek-e, semmi esetre sem vezethet arra, hogy ezt az akciót megszüntessük, legfeljebb arra, hogy helyesebb, gazdaságosabb kihasználást rendszerezsítsünk, de ennek az akciónak szerintem úgy pénzügyi és közgazdasági, mint politikai szempontból folytatódnia kell. (Élénk helyeslés a bal- és a szélsőbaloldalon.)

Másnap Mezőssy Béla szólalt fel az állami szénbányászat mellett.

Mezőssy Béla: T. Ház! Méltóztatnak tudni, hogy a múlt év folyamán úgy a belföldi, mint a külföldi zsurnalisztikában nagyon élénk érdeklődés tárgyát képezte az állami szénbányák eladásának, esetleg bérbeadásának, vagy kezelésének kérdése. Mindazt a bő anyagot, amelyet ez ügyre vonatkozólag nekem a külföldi és belföldi zsurnalisztika nyújt, szándékosan teljesen figyelmen kívül hagyom; figyelmen kívül hagyom pedig azért, mert felfogásom szerint nem lenne helyes és igazságos kritika, ha esetleg

THEODOLITOK

nivellálók, felállító készülékek,
tájolók, mintaszerű, precíziós
kivitelben mint különlegesség
gyártása.

(B/2268/702/685/11)

MAX HILDEBRAND

azelőtt August Lingke & Co.

FREIBERG, Sachsen 47.

Alapított 1791.

Magyarországi képviselő:

CONRAD ÉS TÁRSA

Budapest, VI., Teréz-körut 15.

jól informált vagy rosszul informált újságcikkek alapján akarnám én a t. miniszter urnak akcióját bíráló tárggyá tenni.

Felszólalásomnak alapját tisztán és kizárólag azok a nyilatkozatok fogják képezni, amelyeket ez ügyre vonatkozólag a t. pénzügyminiszter ur egyrészt a ház bizottságaiban, másrészt itt a ház színe előtt tenni kegyes volt.

T. képviselőház! Amint méltóztatnak tudni, ezt a kérdést a sajtónak egy része úgy kezelte, mint hogyha talán az állami szénbányák tétele a volt koalíciós kormány valamely panamája lett volna. (Mozgás.) Én a magam részéről egyet kívánok megállapítani és ez az, hogy én akár a jogi, akár a politikai, akár az anyagi felelősséget egy kormány szempontjából sohasem fogtam fel úgy és értékeltem úgy, hogy pl. egy kormányának minden kormányzati ténykedéseért az összkormány minden egyes tagja egyenlő mértékben lenne felelős. Világosabban fejezem ki magam: Teljesen méltánytalan és igazságtalan dolog lenne, hogy ha pl. a jelenlegi kereskedelmi miniszter ur egy vasut kiépítése terén az üzemköltséget vagy az építési költségeket túl magasra tenné egy törvényjavaslatban és ezért a vallás- és közoktatásügyi minisztert akarnák felelőssé tenni. Vagy egészen méltánytalan dolog lenne, ha pl. a hadügyi kormányzatnak egy tőkényrendeletéért, vagy egy hadihajó megrendeléséért a földmívelési minisztert akarnák felelőssé tenni.

Egy kormány felelőssége politikailag, anyagilag és erkölcsileg szerintem annyit jelent, hogy minden egyes szakminiszter elsősorban felelős a saját tárcájának tényeiért. És én egy őszinte vallomást teszek és ez az, hogy az állami szénbányák vételének kérdését, akkor, amikor magam is a volt kormány egyik szerény tagja voltam, abszolúte nem ismertem. Még annyira sem ismertem, hogy azokat a cikkeket, amelyek ezzel az ügyvel kapcsolatosak voltak, figyelmemre méltathattam volna. És épen azért, midőn ezt megállapítom, abszolúte nem vagyok feszélyezve abban, hogy az egész állami szénbányakérdést itt a ház előtt felfogásom szerint úgy világítsam meg, mint a hogy az egész akcióról utólagos tanulmányozásaim alapján önmagamnak nézetemet megalkottam.

T. képviselőház! Ugy vetem fel a kérdést: fennállnak-e azok az indokok, amelyek a volt kormányt arra a törekvésre, hogy állami szénbányákat vásároljon, rábirták, fennállnak-e azok az indokok a közérdek szempontjából, igen vagy nem? Ha fennállnak, akkor az a körülmény, hogy a kormány személyében és a pénzügyi tárca viselőjének személyében változás történt, magában véve az egész akciót abszolúte nem érintheti. (Ugy van! a baloldalon.)

Nagyon sajnálom és ezt csak általánosságban mondom, hogy szokásban van — én részemről e szokást sohasem követtem — hogy az előd bizonyos animozitással van az utód iránt és az utód bizonyos kevés objektivitással szokta elbírálni azokat a kormányzati intézkedéseket, amelyek az elődjének felfogásához vagy lelki világához talán legközelebb állottak. Ez — és ezt tapasztalhattuk számos tárcá-

nál, nemcsak a pénzügyi tárcaánál, de különösen a multa nézve a kereskedelmi tárcaánál is — e miatt, habár az emberi szempontból nagyon könnyen értékelhető és felfogható, (Ellenmondás a baloldalon.) — értékelhető, de erre most nem akarok kitérni, — de kétségtelenül a közérdeknek igen nagy kárára van. Nagy kárára van pedig azért, mert szenved a végrehajtó hatalom kontinuitása. Más államokban ez nincs így.

Már most, méltóztassanak megengedni, hogy egy igen unalmas és tulajdonképen teljesen szakszerű kérdéssel vegyem igénybe a t. Házat, (Halljuk! Halljuk!) de annyira fontosnak tartom ezt a kérdést, hogy bizonyos statisztikai adatokat is kell, hogy a t. Ház szíves figyelmébe ajánljak.

Néhány államnak vettem ki az összes széntermelését, melyek közt mi Magyarország a lehető legutolsó és igazán siralmasan utolsó helyen állunk. De bizonyos mértékben igazságtalan volnék, ha nem konstataálnám, hogy Magyarországon is rohamos haladás észlelhető e téren, ami — hála isten — gondolom ipari fellendülésnek természetes eredménye.

1880-ban volt Magyarország összes széntermelése 1.800.000 tonna. Ez édeskevés, de 1910-re felemelkedett 8.000.000 tonnára, vagyis majdnem a hétszeresére, ami kétségtelenül nagyon örvendetes haladás. Ausztriában ugyanezen időszak alatt volt a széntermelés 1880-ban 14 millió, 1910-ben 39 millió, Franciaországban 19 millió, 1910-ben 39 millió, Németországban 59 millió és 1910-ben 222 millió, ami horribilis emelkedés, Angliában 146 millió és most 260 millió. Ebből a statisztikai adatból is látjuk, hogy mennyire hátra van a mi szegény hazánk a széntermelés és ebből kifolyólag az ipari fejlődés tekintetében.

Ezeket az adatokat azért hasonlítom össze, hogy ebből méltóztassanak bizonyos mértékig képet alkotni arra vonatkozólag, hogy mily nagy érdeke lenne szerintem először az állami üzemeknek, másodsorban a nagy és széles fogyasztó rétegeknek, hogy az évi széntermelésre vonatkozólag maga az állami szénüzem is bizonyos mértékig befolyással lehessen.

Wekerle Sándornak akciója megindításánál a következő szempontok lebegtek szemem előtt. Mellesleg jegyzem meg, hogy a volt miniszterelnök urral sem akkor, sem azóta soha ebben a kérdésben nem beszéltem, tőle semmi irányu információt nem vettem és nem kértem és pusztán és kizárólag a saját tanulmányaim alapján vonom le következtetéseimet.

Wekerle Sándor, az állami szénbányák vételét és az állami szénbányáknak állami kezelésbe vételét először is azzal indokolta, hogy kétségtelenül nagyfontosságú szociális érdek fűződik ahhoz, hogy egy olyan általános közfogyasztási cikk, mint a szén, lehetőleg ne legyen kartellizálható és ne lehessen zsákmánya esetleg monopolisztikus törekvéseknek.

Hiszen ha vesszük azt az óriási nagy birlapi hajszát, melyet tulról Ausztriában ellenünk, magyar gazdák ellen a husdrágaság kérdésében indítottak, különösen most látszik, hogy mennyire igazságtalannul, a mikor a husárok, nemcsak az állatok kára

hanem maguk a detail fogyasztási árak is pl. Bécsben már lényegesen és tetemesen csökkentek, akkor önkéntelenül gondolkozóba kell esnie az embernek a felett, vajjon mi a magyarázata annak, hogy sem Ausztriában, sem Magyarországon, legalább én őszinte sajnálatomra nem olvastam egyetlenegy olyan felszólalást vagy hirlapi közleményt, amely a szénárak horribilis emelkedésének okát kutatta volna (Ugy van! balfelől.) és kereste volna esetleg annak az ellenszerét, hogy ez a további rohamos szénárfejlődés megállíttassék. (Ugy van! balfelől.) Pedig már erre igazán nem lehet azt mondani, hogy ez a gazdagoknak, a jólakottaknak a kérdése. Szó sincs róla; ez a legszélsőbb néptömegeknek ugyszólván egzisztenciális kérdése. (Ugy van! balfelől.) Minden egyes fillér emelkedés, a mely a szénfogyasztásnál bekövetkezik, a legszegényebb fővárosi vagy vidéki háztartásnak vitelére is a legnagyobb mértékben kibat.

Ez volt tehát az az első szociális szempont, a mely Wekerle Sándor volt miniszterelnök urat az állami szénbányák vételénél vezérelte.

A másik kérdés az állami üzemekkel volt kapcsolatos. A lapokból olvastam, de egy olyan jól szerkesztett közgazdasági újságból, hogy azt hiszem, jogom van annak adatát valószínűnek elfogadnom, — mondom, olvastam, hogy csak Budapest főváros gázgyárainál a kőszénárak emelkedése a régi szerződéshez képest a mostani szerződés alapján évente körülbelül két millió korona újabb megterhelhetést jelent. Tehát csak egy fővárosi üzem vitelénél a szénárak emelkedése — ha ez az adat helyes — körülbelül kétmillióra rug. És ha az embernek rendelkezésére állnának azok a szerződések, hogy kiszámíthassuk, minő összegre rug a szénárak emelkedése az államvasutaknál, a t. pénzügyminiszter ur kezelése alatt álló bányavállalatoknál, azoknál a számos hivatali testületeknél, amelyek a kőszén beszerzésére — habár nyilvános árlejtés formájában is — kényszerítve vannak, azt hiszem meggyőződnék róla, hogy milliókra és milliókra rugnak azok a megterhelhetések, a melyek a szénáraknak az utóbbi években bekövetkezett emelkedéséből az államkincstár, a fővárosra vagy más testületekre háramolnak.

Én tehát a magam részéről ezen tárgyilagosságot indokokból kifolyólag teljesen legikusnak, egészen helyesnek, nagyarányúnak és nagyszabásúnak tartom most már, miután e kérdéssel foglalkoztam, Wekerle volt pénzügyminiszter urnak azt a törekvését, hogy a szénárak szabályozhatása szempontjából szénbányákat vásárolt és a szénbányák termékei révén akart mérséklőleg hatni a szénárak alakulására. (Helyeslés balfelől.) Tartom a volt pénzügyminiszter urat olyan legénynek, hogy abszolút nem

szorult arra, hogy én az ő közgazdasági ideáit megvédelmezem. De egy volt magyar miniszterelnök, a ki utóljára is a magyar pénzügyi fejlődése és a magyar politikai élet terén valaha vezetőszerepet játszott, mégis csak megérdemel annyit a közvéleménytől, akár pedig utódaitól, hogy bukása után — és ez különösen a jellemző — se a hirlapok, se pedig utódainak egyes nyilatkozatai ne állítsák őt oda olyan világításban, (Élénk helyeslés balfelől.) a mely világítás esetleg ferde és reá olyan fényt is vet, a melyet ő semmi körülmények közt meg nem érdemel. (Ugy van! balfelől.)

De bocsánatot kérek, azzal a tárgyilagossággal, a melylyel ezt a kérdést kezelni kívánom, én, a hogy az ő szénbányavásárlásait kritizáltam, ez az én saját véleményem. Egy bányának a leszámításával, a melynek a vételét én sem tartottam jónak, a többi bányavételeket egészen helyesnek és pénzügyileg is indokoltaknak tartom. Lehet-e t. képviselőház, most abból himet varrni, ha egy pénzügyminiszter véletlenül egy olyan bányát is vesz, a melynek kitermelése és felhasználása gazdaságilag nem előnyös? (Ugy van! balfelől.)

Méltóztassék nekem megengedni, t. képviselőház, hogy erre vonatkozólag a magánbányák vásárlásairól mondjak el néhány adatot. Ott van például a Magyar Általános Kőszénbánya részvénytársaság, egy fényesen vezetett és igen jól jövedelmező részvénytársaság, ez megvett Putnokon Gömörmegyében egy bányát, nagy befektetéseket eszközölt, nagy vételárat adott érte és a bánya egy fillért sem hozott.

Vagy egy másik, szintén kiváló szakemberek által vezetett részvénytársaság, az Északmagyarországi Kőszénbánya-Vállalat Ujtokodon vásárolt egy bányát és a bányából egy métermázsa szenet sem tudott kitermelni. És ott van egy harmadik részvénytársaság, talán a legjobb a Salgótarjáni Kőszénbánya-Részvénytársaság, megvette hárommillióért a kisterennei kőszéntelepet, odaállította összes bányaberendezését, aknákat vájatott és szintén egyetlenegy métermázsa szenet sem tudott kitermelni, dacára annak, hogy ott volt az összes szükséglet a mi a bányaműveléshez kell. És így van az egész sora a magánvállalatoknak. Elsőrangban és kitűnően vezetett részvénytársaságok, ahol milliókat és milliókat költöttek el szerencsétlen bányavételekre.

Mindezt, t. képviselőház, csak annak az illusztrálására hoztam fel, hogy abból a tényből, hogy Wekerle Sándor 5, 6, 7 vásárlása között véletlenül akadt egy olyan is, a melynél az elért eredmény a várt számításokkal szemben nem vált be, az egész akció jóságára vagy rosszóságára semmiféle himet varrni nem lehet. (Igaz! Ugy van! a baloldalon.) Hi-

MŰSZAKI és GÉPIPARI RÉSZVÉNYTÁRS. Budapest, V., Alkotmány-utca 25.

∴ Szivattyúk minden célra. Tűzoltó fecskendők. ∴
 Műszaki cikkek: gummi- és asbest-árak minden célra.
 Kenőolajok, tisztítógyapot, gépsziják. Robbanámentes acetylen bányalámpák.

Telefon 153-11.
168-00.

(B/3146/731/52)

MOTOROK.

szen ha a t. pénzügyminiszter ur azt mondaná, hogy én magát az egész akciót helyesnek tartom és azt a a törekvést, a melyet e téren Wekerle pénzügyminiszter maga elé tűzött, én is igyekszem megvalósítani, de én, minthogy a bozovicsi bánya rossz, a helyett fogok vásárolni egy jót, (Mozgás.) mert hiszen pénzügyminiszter ur e tekintetben nem nyilatkozott, de a kormányhoz közelálló sajtó hangoztatta ezt

Hantos Elemér: Tényleg rossz!

Mezőssy Béla Én is azt mondtam, előre is bocsátottam, hogy ez megeshetett, de ez abszolúte nem jelent semmit, a többi jó. Mondom, ha a t. pénzügyminiszter ur azt mondaná, hogy ő helyette egy sokkal jobb bányát fog venni, de azt a célt és törekvést, amelyet Wekerle maga elé tűzött, szintén meg akarja valósítani, akkor én neki nem fogok kontradikálni és legyen teljesen nyugodt a t. pénzügyminiszter ur e tekintetben, hogy ebben az irányban teljes mértékű támogatásunkra számíthat.

Ezután röviden ismerteti a külföldi országok állami szénbányászati törekvéseit.

Visszatérek azokra a kifogásokra, amelyeket a t. pénzügyminiszter ur nyíltan, vagy talán bizonyos mértékig in Blumen beadott az állami szénbányák jövedelmezőségének kérdésében.

Én elismerem azt, hogy a t. pénzügyminiszter urnak igaza van abban, hogy az előállítási költségek az állami szénbányákban, ha vesszem akár a petrosényit, akár a bozovicsit, aránylag sokkal magasabbak, mint azok az előállítási költségek, amelyek a szénkitermelésre vonatkozólag Ausztriában ugyanezen ankét alkalmával — adataikat készséggel rendelkezésére bocsátom a t. pénzügyminiszter urnak — hivatalos körök részéről benyújtottak. Hogy itt mi lehet a hiba, ezt egész őszintén megvallva, magam sem tudom. (Közbeszólás a közepén.) Kérem, ha fölvilágosítanak, azt én köszönettel tudomásul fogom venni.

De nem tudom megérteni, mi lehet a magyarázata annak, hogy a magyarországi szénkitermelési költségek aránytalanul magasabbak, mint pl. az ausztriai szénkitermelési költségek.

Gr. Serényi Béla földművelésügyi miniszter
Rossz a bánya! (Mozgás balfelől.)

Mezőssy Béla: Nem lehet azt mondani, hogy rossz a bánya, mert a petrosényi szén minősége kétségtelenül a legjobb, a legkitünőbb. Majd talán megvilágosítja ezt a kérdést a t. pénzügyminiszter ur. (Halljuk! Halljuk!) Azonban feltéve, de meg nem engedve, hogy ezekben a szénbányákban tényleg olcsóbban termelni nem lehet, amit én felfogásom szerint alaposan kétségbevonok, ez még egyáltalában nem lenne jogcim arra nézve, hogy a t. miniszter ur az állam szénbányászati akcióját egyszerűen elejtse, vagy pedig olyan mederbe terelje, amelyet én a magam részéről nagyon veszélyesnek találok.

És itt kötelességszerűen kell hogy kijelentsem, hogy abszolúte nem tudom helyeselni a t. pénzügyminiszter urnak azon intézkedését, hogy egy olyan vállalat igazgatóságát kérte fel az állami szénbányák megvizsgálására, amely tisztán és kizárólag nyereszkesedésre alakult magánrésztársaság. (Mozgás és ellenmondások a jobboldalon.) Azt egyáltalán

nem látom megcáfolyva a kormány, illetőleg a t. pénzügyminiszter ur részéről, hogy t. i. éppen azt a Szende igazgató urat és annak szakközögeit kérte fel a t. miniszter ur arra, hogy az állami szénbányák üzemében lévő hibákat és az esetleges bajokat vizsgálja meg. Ha a t. pénzügyminiszter ur azzal állott volna itt a t. Ház elé vagy saját kormányzati hatáskörében azt mondta volna, hogy „akár személyi, akár tárgyi, akár pénzügyi bajok tényleg jelentkeznek az állami szénbányászatonál és én tisztán akarok látni ebben a kérdésben, (Halljuk! Halljuk!) de saját közegeimet nem tartom e tekintetben elég elfogulatlanoknak és ezért a minisztérium körén kívül álló egyének általi vizsgálatot fogok elrendelni, amely vizsgálat hivatva lesz kideríteni, hogy mik azok a bajok az állami szénbányák üzemében és honnan erednek azok“, ha a miniszter ur így szökött volna: ezt egészen helyesnek és logikusnak tartottam volna. (Helyeslés balfelől.)

És ha a t. miniszter ur az e téren kiváló külföldi, állami szaktekintélyekhez fordult volna, mint aminő akár Sonnenschein, akár Homann, akár egy tucat más, akik a porosz vagy a bajor kormányok rendelkezésére állanak, a t. miniszter urnak ezt az intézkedését részemről is helyeslőleg tudomásul vettem volna. De egy konkurrens vállalat igazgatóját (Ugy van! Ugy van! a bal- és szélsőbaloldalon.) megbízni azzal a feladattal, hogy az az igazgató ur és az ő szakközögei az összes állami bányák ügyvitelébe, üzemi kiadásaiába betekinthessenek, ezt sem az állam tekintélyével, sem pedig a pénzügyi kormány méltóságával összeegyeztethetőnek nem tartom. (Élénk helyeslés a bal- és a szélsőbaloldalon.)

Ha tegyük fel, a t. földművelésügyi miniszter urnak lenne odalenn Erdélyben egy erdőigazgatósága, amely, mondjuk, rosszul jövedelmez, ahol p. o. a termelési költségek nagyon magasak és nem állnának arányban a faértékesítésével és a t. földművelésügyi miniszter ur ebben az esetben a saját szakközögein kívül az osztrák vagy a porosz földművelésügyi minisztériumtól szakközögeket kérne, akik azokat az erdőigazgatóságokat megvizsgálják: ez ellen semmi észrevételem sem lenne; ez egészen helyes. De feltétlenül elítélné őt a közvélemény, hogyha p. o. ennek a vizsgálatnak megejtésére a Grödel-céget kérné fel. (Derűtség és helyeslés a bal- és szélsőbaloldalon. Élénk ellenmondások jobbfelől.) Pedig ez teljesen egyforma.

Hantos Elemér Hallatlan felfogás!

Mezőssy Béla Bocsánatot kérek, e között semmiféle különbséget sem tudok látni! (Ugy van! balfelől.) A Grödel-cég vagy a, nem tudom, hogy hívják azt a tisztelt részvénytársaságot; (Ellenmondások jobbfelől.) ez a kettő nem más, ezek közt különbséget nem tudok látni, mert hiába hívják azt az igazgató urat Szendének (Mozgás jobbfelől) amikor üzletek kötéséről van szó, bizonyosan nem olyan szende. (Derűtség balfelől.)

Hantos Elemér: Milyen üzlet? Hol az üzlet?

Mezőssy Béla: Nem értem, kérem méltóztatassanak ugy közbeszólni, hogy megértsem, a legnagyobb készséggel fogok válaszolni.

Rakovszky István Azt kérdezte, hogy hol az üzlet?

Hantos Elemér: Igen, hol az üzlet?

Mezőssy Béla: Mindjárt rátérek. Nagyon hálás leszek, ha a t. pénzügyminiszter ur azt fogja mondani, hogy üzlet nincs és nem is lesz; nagyon hálás leszek.

Rakovszky István De ezt ne Hantos mondja!

Hantos Elemér: Én nem beszéltem. (Zaj. Elnök csenget.)

Mezőssy Béla: Ne méltóztassanak idegeskedni. Ebben a kérdésben azt hiszem szolgálatot teszek a közérdeknek és szolgálatot teszek — ámbár ez nem hivatásom és őszintén megvallva, nem is céloim — a t. pénzügyminiszter urnak is, ha ezek a kérdések itt tisztáztatnak. T. képviselőtársam azt kérdezie, *hol az üzlet*. Nincs sehol. De maga a t. pénzügyminiszter ur mondotta és a t. tulajdonosnak közderültsége mellett mondotta azt, hogy egyes üzleti körök a köszénbányák sorsa iránt érdeklődnek. Hát ne érdeklődjenek.

Hantos Elemér: Tiltsa meg nekik!

Mezőssy Béla: Az állami köszénbányák azért vétettek meg, hogy az állam azokat a köszénbányákat kezelje. Kifejtettem azokat az indokokat, amelyek a mult kormányt arra reábirták, hogy egyáltalában köszénbányákat vásároljon. Ha azok a köszénbányák rosszak, ha azokból a köszénbányákból megfelelő mennyiségű és jó minőségű szén nem termelhető ki, nincs észrevételem az ellen, ha a t. pénzügyminiszter ur jobb köszénbányákat fog venni.

Ha a t. pénzügyminiszter ur ugy találja, hogy a vezetőségben van a hiba, teljes hatáskörébe tartozik a t. miniszter urnak, hogy olyan embert állítson ennek a vállalatnak, ennek az üzemnek élére, aminőt akar s akiben megbizik. Teljes hatáskörében áll, hogy csökkentse azokat a bajokat, amelyek akár az anyagbeszerzés, akár a bürokrácia tekintetében akár pedig, nem tudom, egyéb hibából ezen bányák üzeménél vannak. Csak egyhez nincs joga, szerintem, a t. pénzügyminiszter urnak, s köteles őszinteséggel kijelentem, hogy ha ebben a tekintetben megnyugtató nyilatkozatot kapnék a t. pénzügyminiszter urtól, ezt a kérdést részemről elaludni nem engedem s ugy a pénzügyi bizottságban, mint itt a Ház ülésében is tovább fogok foglalkozni ezen kérdéssel. (Helyeslés a baloldalon.)

Az az egy dolog lenne, amely engem semmi körülmények között nem nyugtatna meg, ha az derülne ki, amit egyes lapok irtak, s ami sem a pénzügyminiszter ur nyilatkozatával, sem pedig a kormány részéről megcáfolva nem lett, hogy t. i. ezeknek a voltaképpeni céljuk az, hogy konstatáltassék az, mi mindannyian tudunk és önmagam is beismertem, hogy ezek a bányák ezidőszerint nem jövedelmezők, s ennek a ténynek a konstatálása után ezeknek a bányáknak a kezelése, nem tudom, Szende vagy nem Szende, X vagy Y részvénytársaságra bizassék. Világosan beszélek, t. Ház. Nem járulhatnék hozzá semmi körülmények között ahhoz, hogy akár a kitermelés kérdése, akár pedig a kitermelt áruk értékesítése bármiféle magánrészvénytársaságra bizassék. (Helyeslés a baloldalon.) Mert ha ez megtörténik, hogy akár a kitermelést, akár pedig az érté-

kesítést valamely magánrészvénytársaság veszi a kezébe, akkor az a nagy cél, amelyet elérni akartunk, s amely felé Európának minden egyes művelt állama, amely ipart akar teremteni és ipart akar fejleszteni, egyesült erővel törekszik, akkor az a nagy cél el van ejtve (Igaz! Ugy van! balfelől.) és a magyar széntermelés és ipar ki van szolgáltatva magántársaságok szénkartelljének. (Igaz! Ugy van! balfelől.)

Hogyha ebben a tekintetben a t. miniszter urtól megnyugtató választ kapok és hogyha ő ki fogja jelenteni azt, hogy semmi körülmények között nem hajlandó akár a szénértékesítést, akár a szénkitermelést magánvállalatoknak odaadni, akkor, kérem, méltóztassék ez egész eszmefuttatásomat tárgyatlannak tekinteni és akkor az egész felszólalásom elvesztette azt az alapját, amelyre támaszkodva, a t. Ház elé hoztam ezt az ügyet. Mert, bocsánatot kérek, abból, hogy azt mondjuk, hogy én nem tudom, az üzem-vezetője a maga feladatának eleget tenni nem képes, — ezt elbírálni nem vagyok hivatva — abból, hogy az első két évben a deficit nagy, — ez tény, ezt a t. pénzügyminiszter ur számszerű adatokkal bizonyította — abból nem az következik, hogy egyszerűen a fürdővízzel együtt öntsük ki a gyermeket, hanem az következik, hogy a pénzügyminiszter ur keresse meg azokat az indokokat, amelyek azt eredményezik, hogy az állami szénbányák rosszul jövedelmeznek. És én ugy tudom, hogy a jövedelmezőség rossz voltának egyik főindokát abban kereshetjük és találhatjuk, hogy a t. pénzügyminiszter ur talán a pénzügyi viszonyok súlya alatt az állami szénbányászat investíciójával szemben bizonyos mértékig tulságos takarékoságot tanusított. Mikor ugyanis ez az akció a t. Ház elé került, a volt pénzügyminiszter ur már akkor kijelentette, hogy nagymértékű beruházások nélkül, amelyek összegét 15—30 millió körül kontemplálta, ő maga sem gondol a szénművek jövedelmezőségére. Ugy tudom, hogy ez összegnek egy harmadrésze lett beruházva. (Mozgás a középén.)

Ugy tudom, egy harmadrésze és amit beruháztak, azt is inkább munkásházakra, szociális dolgokra ruházták be és csak egy részt felszerelésekre.

Nem akarom a t. Házat adatokkal untatni, de az a lényeg, hogy nem méltányos és nem helyes, ha egy üzem fejlesztéséhez szükséges eszközöket nem adjuk meg, abból azt a konzekvenciát levonni, hogy az az üzlet nem prosperál.

Végzem szavaimat, végzem azzal, hogy én az általam előadott fontos közgazdasági indokok alapján nagyon kérem t. pénzügyminiszter urat, hogy az állami szénbányászatnak azon intencióját, amelyet Wekerle Sándor e bányák megvásárlásával maga elé tűzött, hogy t. az állam maga legyen ura saját bányáinak, semmi körülmények között meg ne változtassa és ne méltóztassék bármely indokból és bármely célból is a köszénbányászat kezelését vagy a szén értékesítését magántársaságra bizni.

Lukács László pénzügyminiszter a következőkben válaszolt:

Most engedje meg t. Ház, hogy Mezőssy Béla t. képviselőtársamnak beszédére tegyem meg észrevételemet. A mint ő is szíves volt említeni, a mult

hónapban, december 13-án egy interpelláció intézte hozzám ebben a tárgyban és én igyekeztem is erre kimerítően válaszolni s igen sajnálom, hogy t. képviselőtársamra azok, a miket akkor mondtam, nem bírnak eléggé megnyugtatólag hatni, pedig nézetem szerint mindazt megmondtam s beszédemben mindazt bennfoglaltattam, a mit t. képviselőtársam szükségesnek tart, hogy részemről kijelentessék. És itt engedjen meg t. képviselőtársam, ő használt egy kifejezést, a melyet én sohasem szeretek használni, amikor azt mondta, — nem tudom a kifejezést — hogy a közvéleményben úgy van elterjedve, úgy beszélik, vagy gyanúsítják, hogy Isten tudja, micsoda panamája lett volna ez a köszénbányavásárlás az előző kormánynak.

Ismétlem, ilyen kifejezéseket nem szeretek használni, és különösen azzal a férfival szemben, a kiről szó van, s a kihez engem egyéni kötelek is fűznek, s a kiknek úgy szellemi, mint jelenbeli képességeit kevesen ismerik jobban, mint én, soha életemben eszembe nem jutott, hogy ilyenféle eszméket propagáljak, terjeszsek, híreszteljek.

Mezőssy Béla: Nem is mondtam ezt!

Lukács László pénzügyminiszter: Erről tehát szó sincs. De engedje meg a t. képviselőház, ha mi ezt lojálisan kijentjük, de kérhetjük magunk részére is, hogyha netalán egyik-másik kérdésben mi objektív alapon más véleményben vagyunk, mint mások, respektálják azt velünk szemben is (Helyeslés a jobboldalon.) és ne keressenek rejtett indokokat és nem tudom micsoda meg nem engedett indokokat cselekvésünk alapjaképen. (Igaz! Ugy van! a jobboldalon.)

Pedig ha lehet szó itt valami dologról, akkor én inkább panaszkodhatnám a lapok magatartásával szemben, mert ma is, az „Alkotmány“ mai számában is, van egy terjedelmes cikk, a mely körülbelül így igyekszik bizonyos rejtett indokokat keresni velünk szemben. (Mozgás a jobboldalon.)

Nem emlékszem, t. képviselőház, sem a magam tekintetében, sem a kabinet összes tagjai tekintetében, egy oly aktusra, amely oda irányult volna, hogy mi megbélyegezzük az előző kormány cselekvését. Ha a politikai életben ily megbélyegzési praxis fordult elő, azt nem a mi pártunk csinálta. (Igaz! Ugy van! Taps a jobboldalon.) Kénytelen vagyok kijelenteni, hogy mi ezt az eljárást nem gyakoroltuk, nem is szándékoztunk gyakorolni hivatali elődeinkkel szemben.

Miskolczy Imre: Az impedimentumok innen nem indultak ki.

Lukács László pénzügyminiszter: Ebből következőleg csak félreértésen alapulhat, ha bárki bármely nyilatkozatot olyképp fog fel vagy magyaráz, mintha én egyik vagy másik nyilatkozatomban hivatali elődömet stigmatizálni akartam volna. Ezt én nem tettem. Mindig kijelentettem, hogy ilyenféle szándékaim nekem nincsenek. A szénbányákra specialitőr az interpellációra adott válaszomban egyenesen kimondtam, hogy kritika tárgyává sem akarom tenni a bányavásárlásokat. Épen azért nem, mert tudtam, t. képviselőtársam is tudja, hogy egy bizonyos objektum vásárlása nem bizonyult indokoltnak.

Még erre sem reflektáltam, csak azt jegyeztem meg, hogy az akkori üzemvezető egy esztendővel a bányák megvásárlása után már kérté, hogy az egyik objektum helyeztessék üzemen kívül, mert az célszerűen nem aknázható ki.

Semmi egyebet nem mondtam, ez pedig megfelel a tényeknek. És nem tisztán a jövedelmezőség kérdése volt, t. képviselőház a mi bennem aggályokat támasztott, hanem főleg az, hogy azok a nem csekélymértvű beruházások, a melyek tétettek, elhibázva tétettek. Sok nem oda, ahova kellett volna, sok jóval nagyobb mértékben, semhogy szükséges lett volna. A tisztviselők, üzemvezetők lakásai sok kilométernyi távolságban építettek fel az üzemtől, úgy, hogy lehet mondani, igen sok beruházás teljesen el volt hibázva. Én ezért pénzügyminiszteri elődömet sohasem tettem felelőssé, mert tudtam, hogy ő a technikai részleteket nem kezelte, de nekem kötelességem volt megvizsgálni az ügyet és kötelességem törekedni arra, hogy ezek az állapotok szanáltassanak. (Helyeslés a jobboldalon.)

Mivel pedig, a mint a multban is említettem, a hivatalnokok által eszközölt vizsgálat nagyon kedvezőtlen eredményre vezetett, hogy ezt ellenőriztessem, kértem fel, a mint megemlítettem a multkori interpellációra adott válaszomban a Magyar Általános Köszénbánya vezérigazgatóját, hogy vagy ő, vagy az általa kiküldendő egyének vizsgálják meg technikailag és üzemi szempontból az objektumokat és azt hiszem, hogy ezzel semmiféle hibát nem követtem el; mert hiába hozok én porosz vagy osztrák vagy nem tudom micsoda tudós geológusokat és szakértőket, kik az itteni bérviszonyokkal, termelési viszonyokkal, munkásviszonyokkal nem ismerősök, azoktól én semmiféle használható, praktikus tanácsot nem kaphatok.

Azt méltóztatik kérdezni, hogy mi a céloim ezekkel az objektumokkal? Megvallom, a mint december 13-án, még ma is abban a helyzetben vagyok, hogy tisztán nem látván a kérdésben, kötelező ígéretet semmi irányban ma még nem tehetek. Ma a helyzet az, hogy a vezetésben változást léptettem életbe és a vezetőt utasítottam, hogy az elmulasztott beruházásokat sürgősen folytassa, jelölje ki a fúrásipontokat, indítsa meg a munkálatokat, és figyelemmel kísérjük az ilyképp elérendő eredményt. Nyereendő tapasztalataink alapján az a szándékom, hogy valamely üzemvezetési tervet fogok kidolgoztatni és ezt a tervet be fogom mutatni a törvényhozásnak. Semmi körülmények közt ne méltóztassék azt hinni, hogy bevégzett tényeket akarok teremteni. Elő fogom terjeszteni az alternatíva mindkét részét; a törvényhozás bölcsesége fog azután döntenet, hogy melyiket fogadja el. (Élénk helyeslés.)

Ezek után megköszönve a t. képviselőháznak szives figyelmét, kérem az első tétel elfogadását. (Élénk helyeslés és taps a jobboldalon.)

Mezőssy Béla: Csak egy nagyon rövid nyilatkozatot akarok tenni, t. képviselőház!

A t. miniszter urnak érdemben most előadott nyilatkozata köteles őszinteséggel kijelentem — engem kielégít és természetesen az állami szénbányák jövő kezelésére vonatkozó állásfoglalásomat

és ítéletemet felfüggesztem mindaddig, míg a t. miniszter ur mindazokat a vagylagos terveket, melyeket a t. Ház elé terjeszteni ígért, tényleg illetékes elbírálásunk alá fogja terjeszteni.

Tisztán csak azért szóltam fel, hogy a magam részéről elhárítsam annak a lehetőségnek gondolatát is, mintha nekem az lett volna a szándékom, hogy bárkivel szemben is megbélyegzési, vagy nem tudom miféle hadjáratot indítsak. Ebből a szempontból köszönettel veszem tudomásul a t. miniszter urnak kétségtelenül lojális nyilatkozatát elődjével szemben, amely kétségtelenül nagyon elüt azon hírlapi közlemények tónusától, melyekre én céloztam, s amelyekről nyilvánvaló, hogy azokkal a t. miniszter ur nem azonosítja magát. Tehát már maga az a tény, hogy ezt itt konstatáljuk, alkalmas volt arra, hogy bizonyos félreértéseket eloszlassunk, melyek kétségtelenül ezzel a kérdéssel kapcsolatban a közvéleményben fennforognak.

Ne vegye rossz néven a miniszter ur, ha nyilatkozatának egy részét most sem tarthatom kielégítőnek. Hibáztatnom kell ugyanis, mint hibáztattam első felszólalásomban, hogy állami üzemeket magánvállalattal megvizsgáltatni szives volt.

Hantos Elemér: Szakértővel, nem vállalattal!

Mezőssy Béla: Ezzel a kérdéssel foglalkozni fogunk érdemben akkor, mikor a t. miniszter ur által jelzett javaslatok a ház előtt benyújtva fekszenek, és akkor fogom indokaimat e tekintetben részletesen kifejteni.

Eljárás acél előállítására.

Acélnak ismert előállításánál a lángkemencében vagy a körtében egymástól teljesen elkülönített időszakot különböztetünk meg, u. m. az oxidáló és a redukáló szakaszt. Amilyen alkalmasok az ismert előállítási eljárásokhoz készülték az első munkaszakasz foganatosításához, ép oly alkalmatlanok azok a második szakaszhoz, a redukálási folyamathoz, ami onnét van, hogy az olvasztott anyag fölött áramló gázok annak folytonosan alkalmat szolgáltatnak arra, hogy mindig újból káros oxigént vegyen föl. Ennek következtében nem vagyunk képesek a fönt említett készülékek egyikében sem oly acélat előállítani, mely minőségileg a tégelyacélat akár csak meg is közelítené.

Ennélfogva úgy kezdtek eljárni, hogy az acélglyártásnál a befejező munkát a Martinkemencétől elvonták és ezt a munkát a zárt tégelyben végezték, amelyben az átöntés és szállítás folytán gyakran — természetesen nem szándékolt — megmerevedésig tetemesen lehült fémet ismét igen magas hőmérsékletre hevítették. Ily módon sikerült olyan acélat előállítani, mely minősége tekintetében messzire felülmulta a Martinkemence terméké és ezt a jelenleg nagyon elterjedt eljárást javított Martin-acéllra való munkának nevezték el.

Midőn aztán az elektromos kemence gazdasági jelentőségre tett szert, ez igen jól pótolta a kis tégelyt. De még ha a fönt ismertetett eljárásnál a tégelykemence helyett az elektromos kemencét használjuk is, két különféle kemence használata nagy hátrányokkal jár. Az anyagnak átvitele egyik kemencéből a másikba nagy nehézségeket

okoz, a fém könnyen tulságosan lehül és a szállítás sok időt és munkát igényel stb.

Egy újabb eljárás szerint az ismert eljárásoknak mindezen hiányait azáltal küszöböljük ki, hogy a frissítő kemencében vagy a körtében előkezelt acélat a finomítás céljából nem visszük át egy másik alkalmas kemencébe, hanem a kellő pillanatban ugyanazt a kemencét elektromos kemencévé alakítjuk át és a finomítást ebben foganatosítjuk.

Lángkemencéknek vagy körtéknek kombinációi elektromos fűtéssel ismeretesek ugyan, de ezek a fönt ismertetett eljárás foganatosításához nem használhatók, minthogy vagy csak a két fűtési módszernek együttes alkalmazását teszik lehetővé, vagy pedig a tiszta lángkemencének vagy körtének szokott módon való használatát kizárják.

Ennélfogva az eljárás foganatosításához olyan oxidáló kemence szükséges, melynek elektromos alkatrészei az olvasztás első részének időtartama alatt a kemence, ill. a hő hatásköréből eltávolíthatók.

Az eljárás értelmében pl. az olvasztást közönséges betéttel bíró Martinkemencében is megkezdhetjük. Ha a tisztatlanságok oxidálása kellőképpen előrehaladt, úgy szokott módon eltávolítjuk a salakot és ezt friss salakkal pótoljuk. Ezután a kemencét tolatyukkal, ajtókkal és más efélékkel teljesen elzárjuk úgy, hogy gáznak vagy levegőnek hozzáférést az acélhoz gyakorlatilag megakadályozzuk. Ekkor a most már egy nagy tégelyhez hasonlítható kemencét elektromos fűtéssel látjuk el, ami pl. úgy foganatosítható, hogy a boltzatban levő és az olvasztás folyamata alatt zárva tartott nyílásokon át elektródákat süllyesztünk a kemencébe és az áramot bekapcsoljuk. A finomítási folyamat ezután megindulhat.

Ezen finomítási és nemesítési munka alatt az elektromos fűtés mellett a lánggázok hőjét is tovább használhatjuk, amennyiben azokat pl. a kemence falában elrendezett fűtőcsatornákon vezetjük keresztül. Ily módon elektromos energiát takaríthatunk meg és ezzel a folyamatot igen gazdaságossá tehetjük.

HAZAI HIREK.

Személyi hírek. A m. kir. pénzügyminiszter dr. Sasi Nagy Imre bányabiztost az iglói m. kir. bányakapitányságtól a miskolci m. kir. bányabiztosághoz — Gottpreis Ferenc bányabiztost a nagybányai m. kir. bányakapitányságtól az iglói m. kir. bányakapitánysághoz és Muntyán Izidor bányabiztost a besztecebányai m. kir. bányakapitányságtól a nagybányai m. kir. bányakapitánysághoz áthelyezte.

Kinevezések. A m. kir. pénzügyminiszter körébe tartozó kezelési ágazatoknál alkalmazott műszaki tisztviselők létszámában *Gallért Béla* és *Nesnera Jenő* bányatanácsosi címmel és jelleggel felruházott főmérnököket, valamint *Csia Ignác* főmérnököt bányatanácsosokká, *Merza Károly*, *Herczeg Imre*, *Galló Géza*, *Kompóty József* és *Raffaj András* mérnököket főmérnökökké, *Surjánszky Vilmos*, *Rell Béla*, dr. *Schleisner Aladár* és *Fekete Lajos* segédmérnököket pedig mérnökökké nevezte ki.

Esküvő. *Papp Simon* dr., a bányászati és er-

dészeti főiskola geológiai tanszékének tanársegéde a napokban vezette oltárhoz *Maszarovics Irma* ur-hölgyet.

Halálozás. *Manner* Károly, a somszályi köszénbánya üzemvezető főnöke, f. hó 7-én életének 41-ik évében elhunyt. Hosszabb időn át mérnöke volt a Rudai 12 Apostol bányatársulatnak; nagy tudása és képzettsége és becsületessége miatt mindenhol nagyra becsülték és tisztelték. Az elhunytat Zalánra szállították, hol örök nyugalomra helyezték. Halála őszinte részvétet keltett.

Elszámolás. A főiskolai „Segélyző-egylet“ elnöksége őszinte elismerésének és hálás köszönetének kifejezése mellett ujabban a következő adományokat nyugtázza: Az „Országos Erdészeti Egyesület“ 300 K., a m. kir. Állami Vasgyárak Központi Igazgatósága 200 K., Lágler Gyula (a 25 év előtt végzett erdőtiszták nevében) 200 K., Nagybányai m. kir. Bányagazgatóság 1912-re 100 K., Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület 100 K., Selmec-Bélabánya sz. kir. város 1911. év második felére 100 K., Bányászati és Kohászati Egyesület budapesti osztálya 100 K., Dénes Géza 20 K., Takács Miklós 7 K., „A Bánya“ írói díj fejében 534 K., Mankovich Rezső 5 K., Kozony József, Szilágyi Ernő és Thegze László 2—2 K. Györy Jenő és Manksinszky Gyula 1—1 K. A mai napon befolyt adományok összege 1054721 K.

Fejlődik a selmeci bányászat. Sok panaszhangzott már el arról, hogy Selmecbánya bányászata és ezzel együtt a város is rohamosan hanyatlak. Most ép ennek ellenkezőjéről értesülünk. Arról van szó, hogy az állam újabb gépeket, berendezéseket állittat föl, újabb létesítményeket szervez s a selmeci bányai m. kir. bányagazgatóság kezelésében levő üzemágazatokhoz a napokban ötven fiatal munkást vett föl és állandósított. A régi erőket fiatalabb erővel helyettesíti s ezzel a bányáüzem fokozottabb mértékben való fejlődését célozza.

Ásványvizkivitelünk Argentínába. Az argentinai kormány az ásványvizbehozatalra vonatkozó rendeletet adott ki, amely hazai cégeinket és érdekeinket is érdekelné fogja. A rendelet szerint a behozatalra megállapított fogyasztási adó befizetését igazoló s minden egyes üvegre ragasztandó bélyegjegyeket csak akkor szolgáltatassa ki, ha az előzetes *vegyvizsgálat* kedvező eredménnyel járt. Így tehát az Argentínába irányuló ásványviz-küldemények számára beviteli engedély szerzendő, mely a buenos-airesi Oficina Amnicánál kérelmezendő. E célra a m. kir. kereskedelmi muzeumban az érdeklődőknek egy spanyol nyelvű folyamodványminta is áll rendelkezésükre. A kérvényhez csatolandó 5 darab minta abban az alakban, ahogy eladásra kerül az ásványviz, a pontos vegyelemzés, súly és alkatrész szerint, a víz therapiái és fiziologiai ismertetése, az üveg és a címke megjelölése, esetleg prospektusok és olyan ismertetések, amelyek a víz ottani vegyelemzését elősegítik. A kérvény egyszáz dolláros bélyeggel is főszerelendő az engedélyokmány számára.

Veszedelemes hideg. Abrudbányán Pracza György né a bányában dolgozó férje számára ebédet

vitt. Közben leült pihenni s az abnormis hidegben megfagyott.

Főgimnázium Resicabányán. Mig Selmecbánya a második műegyetemért indított nagyszabású mozgalmat, addig Resicabánya szerényen csak egy főgimnáziumat óhajt. A dolog onnan indult ki, hogy Oravicabányán mozgalmat indítottak egy főgimnázium felállítására érdekében és a mozgalom élén Glattfelder Gyula dr. csanádi püspök és Siegescu József dr. országgyűlési képviselő állanak. Oravicabányának ez a kultur mozgalma felbuzdulást okozott Resicabányán is. A főgimnázium létesítésének szükségességét avval támogatják, hogy Resicabánya az országnak első gyárvárosa, hogy a Temesvárott felállítandó műegyetemet sokan látogatnák ilyen módon a resicai ifjak közül, továbbá, hogy Resicabányán annyi a más városokban középiskolába járó tanuló, hogy ezek már maguk is nagy kontingensét szolgáltatnák a resicabányai főgimnáziumnak. A fődolog pedig az, hogy a községnek nem is kerülne az iskola sok pénzébe, mert hiszen Oravicabánya csak évi kétezer koronával fog hozzájárulni az ott létesítendő főgimnázium fenntartásához.

A magyar petroleum. Mi sem bizonyítja jobban a mélyfurások rendkívüli fontosságát, mint a legújabbban felfedezett petroleummezők. Csak a mélyfurások világosíthatnak fel bennünket, vannak-e rejtett kincseink földünk alatt. Az izacsalai petroleum felszökkenése tanúságot tehet arról, hogy vannak. Hasonló eredménnyel jártak a mikói furások is, ahol Sztáray Sándor gróf birtokán folytak a kutatások, amelyek komoly eredménnyel végződtek, amit az is bizonyít, hogy egy nagy kőolajfinomító vállalat ajánlatot tett a grófnak a területek átvételére. Miután azonban a feltételek tekintetében nem sikerült megegyezésre jutni, Sztáray gróf saját kezelésében fogja megkísérelni a nyersolaj kitermelését.

Rendőrség Resicabányán. A resicabányai képviselőtestület elhatározta a rendőrségi létszámnak huszonöt főre való szaporítását. A kiirt pályázatra több száz pályázat érkezett be, ezek közül az előjáróság a megfelelőket kiválogatta és azok már el is foglalták állásukat.

A Dési ammoniákszükség-gyár rt. klórmész, marónátron, fémnátrium, kalciumchlorat, va'amint folyékony chlór előállítására Tordán gyárat létesít, melynek a kereskedelemügyi miniszter az állami kedvezményeket az üzembehelyezés napjától számított 15 évre előzetesen biztosította.

Uti bőrdöntő

és egyéb finom bőrárut legelőnyösebben **vásárolhat** a készítőnél

Csángónál

Budapest, IV., Múzeum-körút 5. — Telefon 67-00.

Grand Prix aranyérem Páris.

Olcsó szabott árak. A cím fontos.

(B/3882/611/24)

A Magyar Általános Kőszénbánya részvényei. Arra a hirre, hogy a társaság 4 koronával magasabb osztalékot fizet, a Magyar Általános Kőszénbánya részvényei iránt élénk az érdeklődés, úgy a budapesti, mint a bécsi tőzsdén. A részvények Bécsben 24 K-val emelkedtek.

Osztályülés. Az Országos Magyar Bányászati és Fehérszén- és Fehérvíz-Értékesítési Egyesület selmec- és béalábányvidéki Osztálya január hó 10-én *Sobó Jenő* főbányatanácsos, főiskolai tanár elnöke alatt osztályülést tartott, amelynek legérdekesebb tárgya volt dr. *Bökh Hugó* főbányatanácsos, főiskolai tanárnak vetített képekkel illusztrált előadása „*A kassai gázkitörés okairól.*” Az előadás befejezése után, amelyet a nagyszámu hallgatóság élénk tetszéssel fogadott, *Kövesi Antal* főiskolai tanár mutatta be a gázkitörés erősségére vonatkozó és szintén élénk tetszéssel kísért számításait. Az osztályülést a *Bogya-féle* vendéglőben társas vacsora követte.

Automobiljárat a dobsinai barlanghoz. Az ország nagyszerű cseppkőbarlangját, amely körül külföldön állandó élénk érdeklődés volna, a közérdeklődés nem méltatja kellő figyelemre, aminek oka abban rejlik, hogy a gyönyörű barlang csak nehezen közelíthető meg. A Tátrán fürdőző publikum annyira távol tartotta magát a hosszú kocsikázás bajaitól, hogy rendszerint inkább lemondott arról, hogy a dobsinai cseppkőbarlangot felkeresse. Az az eset pedig, hogy valaki egy hosszú, vicinális-mizériákkal sújtott utazást tegyen meg például Budapestről a dobsinai természetes szépségekhez, természetesen ritkán fordul elő. Ez a lehetetlen állapot indíthatta arra most a postaigazgatóságot, hogy Poprád és Dobsina között a dobsinai jégbarlang érintésével rendszeres automobil-járatokat létesít. A postaigazgatóság maga is elismeri végre, hogy ez a közlekedési reform főleg turisztikai szempontokból immár halaszthatatlan volt, ha másért nem is, de már csak az oly sokat hangoztatott „idegenforgalom” érdekében.

Szabadarany a kincstári bányában. A verespataki kincstári bányában az elmúlt héten egyszerre mintegy félkilogrammnyi szabadaranyra bukkantak. A mostani általánosan kevesebb szerencsével dolgozó verespataki bányászatnál az ilyen lelet már ritkaságszámba megy.

Új iparvasut. A solymári mészégető és kőbányatelep *Schönfeld* és társai cég siklót és gőzüzemű iparvasutat tervez, amely kőbányáját a solymári vasuti állomás mellett fekvő mészégető telepével köti össze. A tervezetet a kereskedelmi miniszter rendelkezése értelmében folyó évi január hó 29-ik napján tartandó közigazgatási bejárásán tárgyalják.

Sodronykötélpálya az ajnácskői bányatelepen. Megírtuk már, hogy a Máv. igazgatósága megvásárolta az ajnácskői bazaltbányát s legközelebb ismét üzembe helyezi. Az új üzembehelyezés alkalmával a bányatelepen drótkötélpályát fognak építeni.

Cégjegyzési hírek. A Vaskóhi vasérc- és márványipar betéti társaság *Berger* és *Tsa* budapesti cég üzleti helyiségeit *Andrássy-ut* 5. szám alá helyezte. — A Magyar keramiai gyár rt.-nak 1911. évi június 28-án tartott közgyűlésén elhatározott alapszabálymódosítást a céghivatal bejegyezte. — A Hernádvölgyi magyar vasipar rt.-nál *Loisch Ede* igazga-

tósági tag cégjegyzési jogosultsága megszűnt. — A Magyar Ásványvíz Forgalmi és Kiviteli rt.-nak 1911. február hó 21-én tartott közgyűlésén módosított alapszabályait a céghivatal bejegyezte. E szerint: A részvénytársaság alaptőkéje: 600.000 korona, mely 3000 darab egyenként 200 korona névértékű bemutatásra szóló részvényre oszlik. Az igazgatóság legalább 3 és legalább 11 tagból áll. — *Miskolci vasáru rt.* név alatt új vállalat alakult Miskolcon 100.000 korona alaptőkével. A vállalat tárgya: a *Lichtenstein László* miskolci cég vasüzletének megszerzése és annak folytatása, esetleg hasonló vagy rokontermészetű vállalatok megszerzése, alapítása. — *Budapest:* *Kaszab-féle csavar- és vasárugyár r.-t.* A vállalat tárgya: a *Kaszab* és *Breuer* cégtől megszerzett gyári üzlet folytatása, jelesen csavarárúknak és minden egyéb, a szakmába tartozó cikkeknek előállítására, azok forgalombahozatala, valamint esetleg ily cikkeknek vétele és eladása; cégtagok: *Kaszab, dr. Köhner, Rechnitz, dr. Schreyer Jakab, dr. Siklóssy* és *Stromszky* igazgatósági tagok. A cégjegyzés együttes. — *Műszaki részvénytársaság:* *Hoepfner Guidó* igazgatósági tagnak ebbeli minősége és cégjegyzési jogosultsága bejegyeztetett. — *Lang L. gépgyár r.-t.:* *Braun Jenő, Iglauer István, Remete Géza* társulati tisztviselőknek cégvezetői jogosultságuk bejegyeztetett. — *Flottmann H. és Társa közkereseti társaság.* Kezdetét vette 1911. évi szeptember hó 1. napján. Társagai: *Flottmann Henrik Ottó* bochumi és *Flottmann Ernő* párisi lakosok gép- és géprészekkel kereskedők. A céget a társagok egyformán képviselik és önállóan jegyzik. —

Könyv a földgázföldhasználásáról. *Pruschek József, okleveles m. kir. bányamérnök* tudományos szakmunkát írt arról, hogy miképp lehetne a földgáz a kincstári vasgyártás közül felhasználni. A felhasználást a kúdsíri vasgyárra vonatkoztatta. *Pruschek bányamérnök* *Kolozsvárra* ment, hogy a földgáz alumínium gyártása körül való felhasználására vonatkozó tervekről tájékozódjék.

A Resicabányai Magyar Nyelvtérjesztő Egyesület. Egy lővárosi napilap nemrég hírt adott arról, hogy Resicabányán erős germanizálás folyik és hogy az ottani — vezető állásban levő — társasági lőtisztek a magyarságot becsmérik. A Resicabányai Magyar Nyelvtérjesztő-Egyesület *Biró Béla* elnöklése alatt ülést tartott január 10-én, amelyen *dr. Elle Vaux Béla* indítványára az egyesület válaszmánya kimondotta, hogy ilyen áramlatot nem tapasztal s magát azzal semmiesetre sem azonosítja. Hogy az itteni társasági vezérek — így szól a határozat — mily lelkes magyarbarátok: arra eklatáns példa *Müller Ottó* üzemigazgató, kit az egyesület épen érzelmeinél fogva már egy év előtt válaszmányi tagnak választott. *Müller* igazgató magyarbarátságának köszönhető egyrészt, hogy az egyesület ovódája újonnan építhető volt, másrészt nagy érdeket szerzett magának azáltal, hogy az egyesületnek egymaga 319 új tagot gyűjtött.

Földgázvilágítás. Óbecsén — mint ismeretes — az ártézi kutak a vízzel együtt földgázt is hoznak fel. Különösen a *Soós-féle* kutak gazdagok földgázban. *Soós Károly* kutjainak gázával nem-

csak a modernül berendezett ártézi gőz- kádfürdőjének vizét forralja, de az összes helyiségeket fűti és világítja is. Sőt az ártézi fűrdő bejárata előtt az utcán lévő gázlámpa éjjel-nappal folyton égve jelzi a víz gáz tartalmát. A múlt héten Óbecsére érkezett Budai Ernő bányamérnök, a bányászati kutató kirendeltség kémiai laboratóriumának vezetője, és a város négy kutját megvizsgálta.

Árjegyzéke a besztercebányai m. kir. részörlyhivatal kovácsolt és hengerelt rézgyártmányainak. Érvényes 1911. évi december hó 28-tól.

1. Mosó- és pálinka-katlanok, mosótál, süvegek és ezekhez hasonló mélyített gyártmányok: 400 mm. átmérőn alul 100 kg. 233 K, 400—800 mm.-ig 100 kg. 227 K, 800—1100 mm.-ig 100 kg. 242 K, 1100—1200 mm.-ig 100 kg. 252 K, 1200—1300 mm.-ig 100 kg. 272 K. 2. Takaréktűzhely üst 100 kg. 243 K. 3. Kacsuta 9—12 mm.-ig 100 kg. 220 K, kacsuta 13—28 mm.-ig 100 kg. 210 K. 4. Kazánfenék 100 kg. 215 K. 5. Rézrúd □ 100 kg. 102 K. 6. Rézlemez, még a készlet tart: 400—1000 mm. szélességig 0.50 mm. vastagságon alul 0.36 mm.-ig 100 kg. 188 K. 7. Gömbölyű lapos fenék 100 kg. 192 K. 8. Ósakaréz beváltási ára 100 kg. 131 K. Árengedmény. Árak helyt Besztercebánya vasuti állomás. 50 kg.-ot meghaladó rendelés esetén az áruk a vevő fél vasuti állomására bérmentve szállíthatnak.

Szénforgalom. A Máv. vonalai mentén fekvő kőszénbányák a december hó 17-től december hó 23-ig terjedő héten, hat munkanap alatt összesen 15,668 kocsirakomány szenet adtak fel; 245 kocsirakománnyal kevesebbet, mint az előző héten, ellenben 1134 kocsirakománnyal többet, mint a múlt év hasonló (december 18-tól december 24-ig) időszakában. Egy-egy munkanapon átlag 2611 vasuti kocsi rakta meg; 41 kocsival kevesebbet, mint az előző hét egy-egy munkanapján. A Máv. vonalai mentén fekvő kőszénbányák a december 24-étől dec. 30-áig terjedő héten, öt munkanap alatt, összesen 11,758 kocsirakomány szenet adtak fel; 3910 kocsirakománnyal kevesebbet, mint az előző héten, ellenben 629 kocsirakománnyal többet, mint a múlt év hasonló (XII/25-től—XII/31-ig) időszakában. Egy-egy munkanapon átlag 1959 vasuti kocsi rakta meg; 652 kocsival kevesebbet mint az előző hét egy-egy munkanapján.

Egy bányavidéki pénzintézet bukása. A zsilvölgyi ipar- és kereskedelmi bank jutott legutóbb a családi alapon alapított vidéki pénzintézetek szomorú sorsára. Ez a bank klasszikus példája a vidéken gombamódrá szaporodó, néhány helyi kapacitás érdekeltségén alapuló törpebanknak. Ahol egy ember van, aki a másoknak kölcsön adhat és ahol van, aki kölcsönt vesz, ott nem kölcsönügyletet kötnek, hanem bankot alapítanak. A fenti kitűnő pénzintézetnek 120.000 korona alapítókéje volt. Összbevétele 17.488 korona, amelyből pusztán a váltókamat 12.359 koronát tett ki. Mit jelent ez? Azt hogy az egész inézet voltaképpen váltokon alakult. Mennyi váltótökének felel meg 3 százalékos kamattal 12.359 korona? Nem kevesebb mint 154.487 koronának. És mindezt kölcsönadták 120.000 koronából. Ez több mint pénzügyi genialitás. Az adatokért természetesen Compass felelős.

✂ KÜLFÖLDI HIREK. ✂

Egy német bányatársulat terjeszkedése. Berlinből jelentik, hogy a *Kattowitz Aktien-Gesellschaft für Bergbau und Hüttenbetrieb* nevű társulat megvásárolta gróf Kiele—Winckler-féle birtokok közül mindazokat, amelyek ipari körzetén belül feküdtek. Ezenkívül megvásárolta Preussengrube részvényeit 10.000,000 Márka értékben, úgy hogy a társulat jelenleg a Preussengrube összes részvényeinek tulajdonosa.

A román petroleumipar. Múlt év novemberében a nyersolajtermelés általánosságban normális volt, noha nem érte el a 153.600 tonnát, amennyit a megelőző hónapban, októberben termeltek. A nyersolaj árai hanyatló tendenciát mutatnak, bár 1912-re kedvező árak mellett kötöttek szállításokat. A belföldi fogyasztás nagy mértékben emelkedik. Az év első 9 hónapjában 27,399 tonna lámpapetroleum fogyott — a megelőző év megfelelő időszakában elért 24,998 tonnával szemben — benzinnél elfogyott 17,422 tonna — 1910-ben 13,803 tonna — és reziduumokból 321,294 tonna — 1910-ben 260,976 tonna. Az export igen aktív és az árak így alakultak 100 kilogramm 5.00 lei, 100 kilogramm 710/715-ös benzinnél 15.00—16.00, 715—520-as 12.50—13.50, 730/740-es 9.00—9.50, 750/760-as 8.50 lei.

A török-olasz háború természetszerűleg nagy nehézséget gürdített az export útjába, mégis októberben 5500 tonna lámpapetroleumot vittek ki Keltre. Maga Egyiptom 9 hónap alatt 50,963 tonna petroleumot rendelt Romániából, úgy hogy Románia nagymérvű exportjával Oroszországot és az Egyesült Államokat is megelőzte.

A német cementszindikátus. A cementiparra vonatkozó védvamos intézkedések következtében a német cementipar Oroszországból és Ausztria-Magyarországból ugyszólván teljesen kiszorult. A cementipar fejlődése ennek ellenére sem akad meg, úgy hogy ma már a tultermelés arra ösztönzi a különböző kisebb szindikátusokat, hogy az öldöklő verseny kiküszöbölése végett — az összes németországi gyárak egy szindikátusban egyesüljenek. Az erre vonatkozó munka most van folyamatban.

A szénárak emelkedése Németországban. A rajna—westfaliai szénszindikátus január 13-án ülést tartott, amelyen emelte a szénárakat. A koksárak változatlanok maradtak. A nyersvaszövetség január elseje óta 2—3 márkával emelte a nyers vas árát.

Bányászok világsztrájkja fenyeget. A belga kőszénbányákban nagyon válságos lett a helyzet. Az általános sztrájk százötvenezer munkással legközelebb várható. Azt hiszik, hogy az angol és belga bányamunkások között titkos szerződés jött létre, amelynek célja nagy világsztrájk rendezése.

Az angol bányászsztrájk. Nemcsak Anglia egész közgazdasági világa figyel aggodva a szénbányászok mozgalmára, az egész világ lesi a legnagyobb és legveszedelmesebb munkabeszüntetésről szóló híreket. Mire e sorok napvilágot látnak, a táviró már meghozza hírért, hogy mit határoztak az összes angol szénbányák képviselői a

január 18-án megtartott gyűlésükön. Délvaesben a „Standard colliery“-ben előzőleg megtartott szavazásnál 893 szavazat a sztrájk mellett volt, 94 ellene, North Durhamban 1470 mellette, 286 ellene szavazott.

A schottlandi bányászok egyhangulag a sztrájk mellett vannak. Sorkshireben a sztrájk-kasszában 7.5 millió K áll a sztrájkolók rendelkezésére.

A kormány részéről történtek békitő kísérletek, de eredményre nem vezettek. A haditengerészeti hivatal ezért hetek óta nagy szénmennyiségeket vásárol és az admirális a különböző kikötőkben már százezer tonna szenet raktározott be. Annyi szenet akarnak összeszedni, hogy ha a sztrájk több hónapokig is eltart, Anglia akkor se legyen kénytelen külföldön vásárolni szenet. — Pp. —

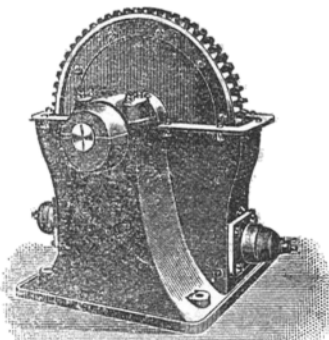
Katasztrófa a vashámorban. Duisburgban a vashámor egyik olvasztókemencéjének a fala beomlott s a kiömlő vas a közelben dolgozó munkásokra folyt. A rémület megbénította a munkásokat, úgy hogy nem tudtak elmenekülni. Nyolc munkást borzalmasan összegetett a tűzfolyam s attól félnek, hogy a kihűlt vas alatt még több áldozat fekszik. Egy-két munkás a csodával határos módon menekült meg a rettenetes haláltól.

A szerkesztésért felelős Dr. Bischitz Béla.

⚡ Bányamérnök ⚡

kerestetik, aki több évi gyakorlattal bír, egy magyarországi bányaüzem önálló vezetésére. A magyar és német nyelvet bírnia kell. Ajánlatok az eddigi működés feltüntetésével és fizetési igényekkel „H 1632“ jelige alatt Haasenstein és Vogler A. G. Wien I/1 címére küldendők. (767/1)

Zahnradfabrik AUGSBURG
(vornals JOH. RENK A. G.)
AUGSBURG.

Szállit minden fajta fogaskerekeket bármilyen formában és nagyságban, különösen komplett gyorsaságmérsékelőt:
Képviselet:
JOKEL & BACHRACH
mérnöki iroda
Wien, II/1, Gastellezgasse 2

(B 2245/534/6)

Ügyes és intelligens furómestert

keres nagy gyár Magyarországon pneumatikus furógépek mellé. Csak olyanok jelentkezzenek, akik jártasak a furógépüzemben és akik ércbányákban is működtek. Kimerítő ajánlatok fizetési igényvel „Ügyes furómester 1912.“ jelige alatt lapunk kiadóhivatalába küldendők. (770/3.)

BÁNYÁSZ,

ki a selmeczi bányaiskolát jelesen végezte, üzemvezető is volt — keres családi okok miatt, egy biztos vállalatnál önálló üzemvezetői állást; esetleg nagy kőbányák vezetését is elvállalja, melyek összes üzem- és adminisztratív ügyeit előnyösen kezelhetné. — Szíves ajánlatokat a szerkesztőséghez „15 évi Praxis“ jelige alatt.

Mindenütt kapható darabonként 70 fillér árban.

Hirdetmény.

Kerestetik megvételre vagy cca két év tartamára bérbevételekre egy 80—90 eff. lőerőt leadó használt, de jó állapotú vagy legalább is kijavítható lokomobil, továbbá egy minimálisan 60 KVA-t leadó használt háromfázisú villamos generator.

Részletes ajánlatok alulírott címre folyó hó végéig nyújtandók be.

Vajdahunyad, 1912. évi január hó 15.

(B/76.) M. kir. vasgyári hivatal Vajdahunyadon.

SZULTÁNFORRÁS

**BŐR- ÉS DÚS LITHION TARTALMÚ
GYÓGYÍTÓ ÉS ÜDÍTŐ ÍTAL.**
KIVÁLÓ MŰGYAJTÓ ÉS MŰGYSAVOLDÓ
KUTKEZELŐSÉG: EPERJES.

Megrendelhető a Magyar Ásványvíz Forgalmi és Kiviteli R.-T.-nél, Budapest. — Telefon 162—84.

(B/2270/728/52.)

Magyar királyi államvasutak.
225605—011. sz.

A m. kir. államvasutak téli menetrendje 1911-12. évre.

A debrecen—csap—sianki vonalon.

Nyiregyháza—Csap között egy új személyvonatpár helyeztetik forgalomba, Nyiregyházáról indul este 8 óra 56 perckor, Csapra érkezik éjjel 11 óra 6 perckor; Csapról indul délután 1 óra 40 perckor, Nyiregyháza érkezik 4 órakor délután. Az előbbi Nyiregyháza Budapest felől, az utóbbi Szerencs felé nyitja csatlakozást.

A Csapról jelenleg reggel 3³⁰-kor induló személyszállító tehervonat személyvonattá minősítették át és Csapról reggel 4⁰⁰-kor fog indulni.

(Folyt. köv.)